

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Hammershøj 2023

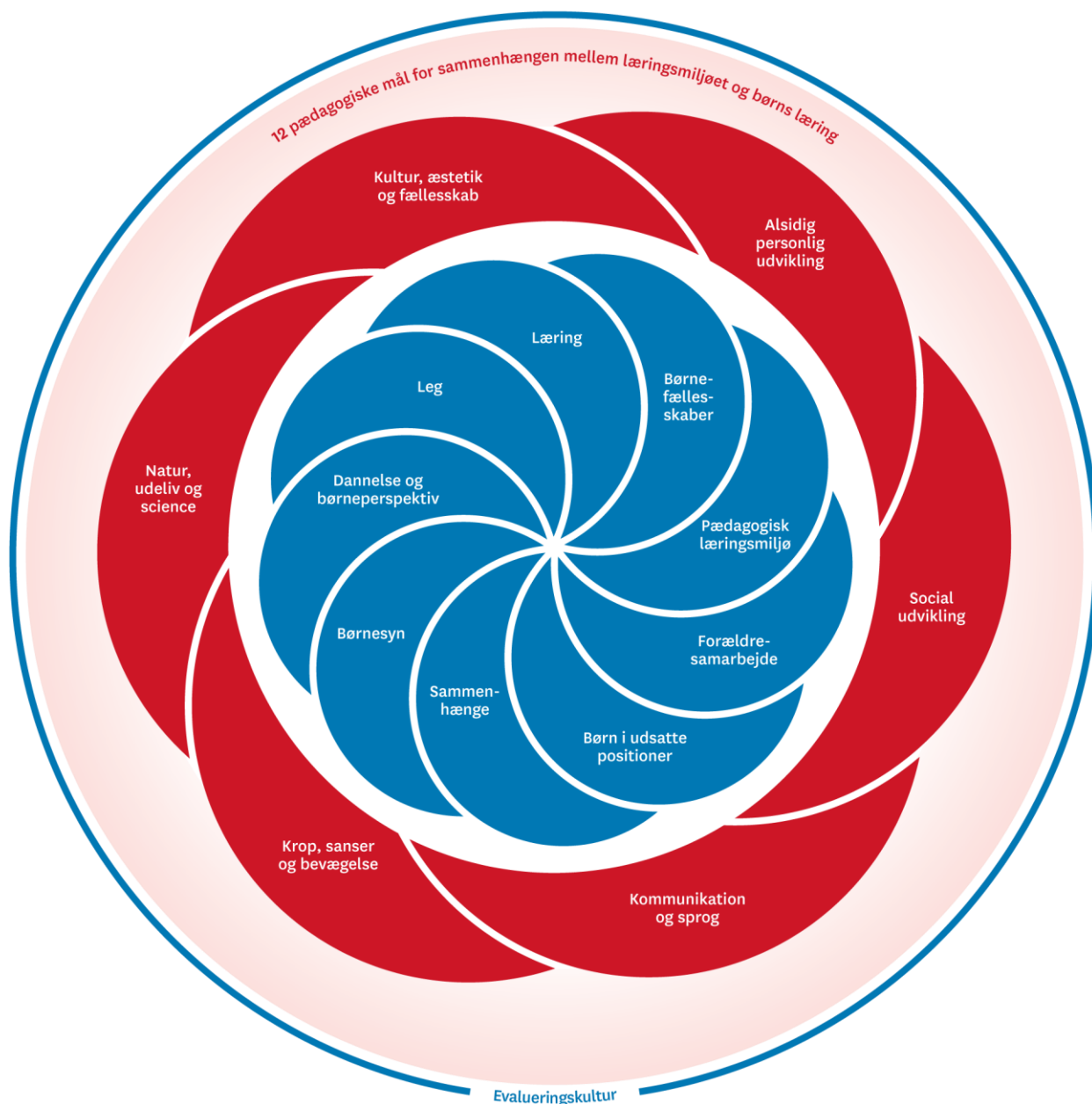

Opdateret d. 12. april 2023 7. udg.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendt-

gørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold, børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Hammershøj Vuggestuen og Børnehaven

BØRNEHUSET HAMMERSHØJ blev åbnet d. 2. januar 2017, efter sammenlægning af tre mindre afdelinger i og omkring Hammershøj. Børnehuset Hammershøj ligger i Hammershøj by, tæt op ad skolen. Selve bygningen har før hørt til Hammershøj skole.

Der er renoveret og bygget til, så Børnehuset har en tidssvarende, funktionel og moderne indretning.

Vuggestuen og Børnehaven er en integreret institution, hvor vi gerne vil fællesskabet og samarbejdet om vores fælles børn og fælles mål.

I vores samarbejde med jer forældre, skal vi arbejde med fokus på barnets trivsel, udvikling og læring.

Vuggestuen kan rumme 16 børn. Vuggestuebørnene er i udgangspunktet fælles med børnehalebørnene om morgenen og sidst på eftermiddagen. Vuggestuen har let adgang til Børnehaven og en legeplads der ligger midt i udenomsarealet. Målet for Vuggestuen er kort at give børnene kompetencer, tryghed, mod og lyst til at være nysgerrig og interesseret i omgivelserne, muligheder og hinanden. Trygge rammer, omsorg og oplevelser er udgangspunktet for vuggestuen.

P.t. er vuggestuen udvidet til 22 børn i samarbejde med dagplejen for at sikre pladser i område Øst.

Vuggestuen er delt i to afdelinger – Mini / Midi og Maxi, hvor Maxi er de ældste vuggestuebørn der har deres stue i Børnehaven og samarbejder i højere grad med børnehaven i fælles aktiviteter / begivenheder.

Børnehaven kan rumme op til 60 børn.

Børnehaven er delt op i tre stuer – Sol, Måne og Kometstuen.

Sol- og Månestuen er i udgangspunktet med aldersblandede børn fra 3-4 og samarbejder tæt med vuggestuen i overgangen fra vuggestue til børnehave.

Kometstuen rummer i udgangspunktet de ældste børn og kommende skolebørn. Kometstuen arbejder tæt med skolen omkring førskoleaktiviteter og overgang til skole.

P.t. er børnetallet lavt, så Sol-&Måne er slået sammen og Kometstuen rummer fortsat de ældste børn med særligt fokus på skole/overgang for gruppen af kommende skolebørn.

Målet for børnehaven er kort at give børnene de bedste muligheder for dannelse og forudsætninger ift. personlige og sociale egenskaber og kompetencer, så de føler, de kan mestre livet. Trygge rammer, omsorg, struktur, stimulerende oplevelser og udfordringer samt anerkendelse er udgangspunktet for børnehaven.

Vi har et tæt samarbejde med Hammershøj skole og børnene får mulighed for en god og tryk overgang fra børnehave til skole. Den trykke overgang skyldes ikke mindst vores fælles arbejde med "rullende skolestart". Rullende skolestart betyder, at børnene efter fødselsdato kan starte i skole i små hold løbende gennem året, hvilket er en kæmpe fordel ift. børnenes tryghed, modenhed, læring, mv.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi forholder os til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Gennem følgende *børnesyn* kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene

Børnehusets børnesyn:

- *Vi ser barnet som unikt og kompetent i eget liv og som bidrager til fællesskabet*
- *Barnet har krav på udvikling med udgangspunkt i sine forudsætninger og behov*
- *Barnet har krav på omsorg, tryghed, nærvær og anerkendelse*
- *Barnet udvikler sig i relationer, i samspil med andre - i børnehusets fællesskaber*
- *Vi ser barnet som ligestillet og med rettigheder til at være en ligestillet deltager i fællesskabet*
- *Barnet har krav på medindflydelse og medansvar i fællesskabet – i forhold til barnets modenhed og kompetencer*
- *Ansvar for barnets udvikling, dannelse og deltagelse i fællesskabet er forældrenes og de voksnes / pædagogernes*

Vores fælles vision er Børn og Unge vision

*Børn og unge skal have lys i øjnene
og (oplevelsen af, at kunne) mestre eget liv*

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Refleksioner og eksempler på, hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Refleksion i forhold til læringsmiljøer generelt:

Børnene lærer og dannes i det sociale fællesskab, som vi er en del af hele tiden dagen igennem. De rammer vi skaber for børnene, det indhold vi giver og den måde vi er sammen på, skaber viden, kompetencer i strategier og forståelser for og i børnene.

Vi (de voksne) ser os selv som de ansvarlige for børnenes udvikling, læring og trivsel.

De mål og den kvalitet vi arbejder efter, er med til at forme de fysiske rammer, sammensætning af børnegruppen og dens størrelse (normering).

Et læringsmiljø formes efter en prioritering mellem pædagogisk læreplansmål og hensynet til det enkelte barns udviklingspotentiale, mulighed for fordybelse og behov for struktur, tryghed og forudsigelighed.

Vi vurderer og afstemmer løbende vores intentioner med børnenes behov og interesser via adfærd (reaktioner, signaler...) og i samtale og det de udtrykker. Vi fokuserer på at skabe eller optimere læringsmiljøer der fordrer en nysgerrighed, motivation og positiv udvikling.

For at sikre en balance og vekslen mellem voksen- og børneinitieret aktivitet, arbejder vi systematisk med Månedspaner og Ugeplaner samt et fokus på de roller vi arbejder i (legeleder, Tilskuer, Regissør og legeven, ...). De forskellige roller understøtter henholdsvis de voksen- og børneinitierede aktiviteter.

Vi må som de "ansvarlige" indimellem på justerer på den pædagogiske praksis og indretning.

Børn og børnegruppen er over tid forskellige og derved er der vekslende krav til de læringsmiljøer vi skaber og iscenesætter.

Eksempler Vuggestuen

Vuggestuen følger en genkendelig struktur og dagsrytme og danner læringsmiljøer i indretning efter f.eks. temaer på månedsplanen og ugeplanen. Dog er det børnegruppens primære behov for tryghed, nærvær og kontakt former de "primære læringsmiljøer". Dette prioriteres frem for planlagte aktiviteter (læringsmiljøer).

En aktivitet kan vente til lidt senere eller dagen efter.

Eksempel:

Vi former og tilrettelægger læringsmiljø omkring daglige aktiviteter og rutiner. F.eks. med piktogrammer i garderobe, wc mv., hvor børnene bliver guidet og motiveret i det at kunne være selvhjulpne og følge rækkefølge i rutiner

Eksempel:

Ved samlinger inddrages børnene i valg af f.eks. sange og det vi bliver optaget af.

Eksempler børnehaven:

I hverdagsrutiner i et fællesskab skaber vi læringsmiljøer med udgangspunkt i personlig og sociale kompetencer der er nødvendige i et fællesskab. Vi arbejder bl.a. med kompetencer med overførselsværdi omkring "overgange", det at "vente på tur" som ved måltider, toiletbesøg, i garderoben, til samlinger mv. der stiller krav til børnenes selvregulering, behovsudskyldelse, hensyn til andre, mod, rummelighed mv.

I hverdagsrutiner der stiller forventninger til det at blive selvstændige og livsduelige skaber vi et læringsmiljø der motiverer og fordre børnenes mod og lyst til at være selvhjulpen - f.eks. selv at finde tøj, selv trække i tøj mv.

I forhold til at dannes og udvikle demokratiske kompetencer bliver børnene inddraget i beslutningsprocesser og valg af f.eks. lege, sange mv.

I forhold til følge børnenes spor (børneinitierede aktivitet) bliver børnene inddraget i beslutningsprocesser og valg af f.eks. aktiviteter, lege, sange mv.

Læringsmiljøer med pædagogisk planlagt formål/mål (vokseninitierede aktivitet) skaber vi, når de voksne danner rammen for forskellige børnemiljøer og planlagt aktivitet, hvor hensyn til børnenes behov og forudsætninger er tilgodeset – inkl. *udsatte børn*.

Vi forsøger at sikre de forskellige børnemiljøer børnene færdes i, hvor de finder inspiration og motivation i. Hver dag er der f.eks. "samling", der rummer formål og indhold planlagt af de/den voksne.

Læringsmiljøer via indretning - Vi har indrettet og skabt rum i rummet der inspirerer til aktivitet og fordybelse – Et kreativt miljø til tegning og kreative aktiviteter, et motorikrum til krop sansning og bevægelse, et "boghus" der stimulerer sprog, kultur - m.fl.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Refleksion i forhold til forældresamarbejde:

Forældre er eksperter i deres eget barn og vi lykkes bedst med indsigt og forståelse ift. barnet, dets forståelse, strategier, behov, mv.

Forældresamarbejde i børnehuset, handler for os om at forældre og pædagoger tager et fælles ansvar i forhold til det enkelte barns læring og udvikling og i forhold til at sikre velfungerende og harmoniske børnefællesskaber.

Vi tænker forældresamarbejde er nødvendigt generelt ift. at skabe udvikling, læring og trivsel for barnet – en løbende kontakt og fortrolighed om små og store ting, vi som voksne skal tage ansvar for ift. barnet sundhed, tryghed, mv.

Eksempler Vuggestuen og Børnehaven:

Vi er bevidste om den gode dialog i hverdagen, hvor vi ved aflevering og afhentning forsøger at skabe en åben og tryk uformel dialog om stort og småt

Via Børnenettet forsøger vi at dokumentere dagligdagen, hvor vi skriver om månedens aktiviteter / månedsplan, hvordan dagen er gået i ord og billeder / dagbog og via nyhedsbreve om aktuelle begivenheder eller forhold i institutionen.

Vi afholder de nødvendige samtaler – 3 mdr. samtale, overgangssamtaler, mv. og opfordre forældre til at bede om mødetid, hvis der er større eller fortrolige emner vi bør drøfte.

Via TOPI er vi i dialog med de relevante forældre og følger løbende op på fokuspunkter i hverdagen og/eller til opfølgingsmøder.

Vi forsøger at være tydelige omkring forhold vi generelt samarbejder om som f.eks. ”aflevering”, hvor vi laver aftaler, faste rutiner.

Samarbejde om en god start på dagen. Vi forsøger at det er ”kendte voksne” eller ”faste voksne” der f.eks. tager imod om morgenen.

I forældrerådet er vi bevidste om opgaven i at bidrage til forældresamarbejdet gennem sparring omkring det pædagogiske indhold, udfordringer der kræver prioriteringer, for at sikre et godt grundlag for samarbejde. Vi samarbejder med forældrerådet om sociale arrangementer for bevidst at sikre et fællesskab mellem forældre og børnehuset. Dertil bidrager det til at hjælpe udsatte børn og familier med inklusion og trivsel.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Refleksion i forhold til Børn i udsatte positioner:

Børns forudsætninger er forskellige – ligesom deres opvækstbetingelser, deres familiesituation mv.

Vi må have øje for disse børn, der af forskellige årsager er udfordret på forskellige områder. Vi skal opnå det evt. nødvendige samarbejde med forældre, PPL eller andre. Det afgørende er, at vi opnår den nødvendige indsigt i barnet / barnets situation, så vi kan tilrettelægge eller skabe inkluderende og udviklende læringsmiljøer for alle.

Et yderligere perspektiv på ”udsathed”, er fra uddannelsesforløb i forbindelse med ”Barnets første 1000 dage”. Vi ser børn kan være udsatte i situationer eller i specielle sammenhænge.

Eksempler – Vuggestue og Børnehaven:

Vi forsøger at skabe den nødvendige struktur, - faste rutiner, behov for overskuelighed og genkendelighed for de børn som har brug for det. F.eks. via visualisering af dagen ned til aktiviteten - med piktogrammer som en gennemgående metode fra vuggestue til de ældste børn i børnehaven.

Vi forsøger at skabe inkluderende miljøer og børnefællesskaber ved at tydeliggøre og sætte ord på børnenes handlinger, udtryk og følelser. Som en hjælp til at skabe forståelse, anerkendelse og rummelighed mellem børnene.

Vi må hele tiden være nysgerrige på, hvad der evt. udfordre barnet for at opnå den nødvendige indsigt i planlægningen og deltagelsen i de pædagogiske læringsmiljøer.

I forældresamarbejdet lægger vi vægt på kommunikation og samarbejde, for vi i fællesskab kan støtte op om barnets hverdag og udvikling. Vi støtter op om familiens initiativer og perspektiver, og vi kan også i samarbejdet med forældrene danne fælles nye. Via forældresamarbejdet kan vi benytte viden og evt. nye perspektiver i arbejdet med at tilpasse de pædagogiske læringsmiljøer og sikre inkluderende børnemiljøer.

Hensyn til børn 2-sprogede børn (i udsatte positioner) i vokseninitierede aktiviteter – som f.eks. lyd og ordlege, Hit med lyden, mv. Et særligt fokus på sprogudvikling muliggør i højere grad udvikling, trivsel og læring i dagens aktiviteter og i relationer i børnefællesskaberne.

Eksempler (udsat position):

Vi ser børn der trækker sig fra større forsamlinger. Måske trækker et barn sig pga. lydfølsomhed eller for mange stimuli. Vi kan opleve børn der er udfordret på sprog og har svært ved at udtrykke sig. Kombineret med at være sansesøgende kan dette barn være i udsatte positioner i f.eks. ”fri leg”, hvis barnet f.eks. kan bide i en konflikt.

Vi laver f.eks. en ”jeg -fortælling” for at forstå barnet i netop den situation med de individuelle forudsætninger barnet har. Derved kan vi hjælpe barnet med bedre at kunne mestre netop sådan en situation, eksempelvis ved at sætte ord på barnets følelser.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Refleksion i forhold til at skabe sammenhæng til børnehaveklassen:

Det sidste år i børnehuset er et år med fokus på kommende skolestart og den ”overgang” der er forbundet med det. Vi er opmærksom på, hvad der målet for børnenes tid i Børnehuset – de personlige og sociale kompetencer, så de skoleforberedende og ”faglige” mål tilpasses den dannelse og de udviklingsbehov der fortsat arbejdes med for de ældste børnehavebørn. De kompetencer og den dannelse vi f.eks. kan give børnene med som lyst til at lære, udholdenhed, selvværd, at kunne kommunikere sine intentioner samt at kunne indgå i relationer mv., gør overgangen og muligheden for at lykkes i skolen nemmere...

Vi må også sikre en sammenhæng ift. det der er på spil ved en ”overgang” – at børnene efter deres behov forstår og kan se sig selv i skiftet, at børnene ved, hvad der skal ske, og hvordan det ser ud, hvem de skal være sammen med, hvem den voksne er samt et hensyn til det sagn der måtte komme, ved at skulle sige farvel til børn og voksne i Børnehuset.

Eksempler Børnehaven:

Børnene ruller fra stuer med blandet alder, til Kometstuen der er for de ældste og de kommende skolebørn.

På Kometstuen er der faste ugentlige tilbagevendende aktiviteter med fokus på sprog og skoleforberedelse – p.t. er det primært for gruppen af førskolebørn

- Hverdag laver Dagens Samling, hvor vi taler om dagen, ugedag, måned, årstiden, evt. Begivenheder og synger ugesangen med fokus på rim og remser, udtale mm.
- Tirsdage arbejder vi med HIT MED LYDEN
- Torsdage har vi ABC-arbejde
Tema i september er ”mig selv og min familie”
- Hver fredag er der børn i vores egen sproggruppe om formiddagen (forældre ved, hvis deres barn er gået i sproggruppen)

På månedsplanen har vi temaer for måneden og de lege og aktiviteter vi laver ud over de faste tilbagevendende (i foregående eksempel) leger vi ..eller har aktiviteter der som regel er i relation til det tema vi arbejder med i HIT MED LYDEN og i ABC-gruppen. Disse lege og aktiviteter gentager ofte den læring børnene har fået i ”de faste samlinger og aktiviteter”

Samarbejde med børnehaveklasselæreren - I løbet af året med den rullende skolestart får Kometstuen besøg af Børnehaveklasselæreren – op til hvert af de fire skolestartsrul. Børnehaveklasselæreren deltager i ABC-arbejdet med børn og pædagoger.

De børn der står til skolestart, besøger efter aftale skolen med de venner/veninder fra Kometstuen der ligeledes skal starte og med en voksen fra Kometstuen.

Børnehaveklasselæreren og pædagogerne kan udveksle viden og give respons på erfaringer og indhold i det skoleforberedende arbejde.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Refleksion i forhold til at inddrage lokalsamfundet:

I børnehuset bruger vi lokalområdet, til at opleve nogle andre ting, end dem vi kan tilbyde i huset og på legepladsen. Disse oplevelser kan give børnene en anden forståelse for virkeligheden. Samarbejdet med lokalsamfundet kan være med til at fremme børnenes sociale færdigheder og give værdifulde erfaringer, i mødet med nye mennesker og steder. Når der arbejdes med læreplanstemaer og disse forbindes med det kendte i lokalsamfundet, skabes en større forståelse og tilhørsforhold.

Besøgene til/fra lokalsamfundet bidrager til det enkelte barns alsidige personlige udvikling i forhold til barnets erfaringsverden.

Eksempler Vuggestue og Børnehaven:

Vi benytter de omkringliggende faciliteter som skolens gymnastiksal, skolens sportsplads, legepladser i lokalområdet.

Vi benytter den omkringliggende natur. Til læring omkring naturen og til at lære at begå sig i trafikken.

Vi forsøger at besøge erhverv som bilværksted, bondegårdsbesøg, mv.

Vi har fået besøg af Jæger der knækker vildt.

Vi har årlige traditioner

- Via Hammershøj kirke – musikalsk legestue og julegudstjeneste.
- Med Motionsdag for skolen og hele byen
- Med dagplejebesøg
- Med Håndboldcaravan i Hammershøjhallen
- Med Handelsstandsforeningen – Luciaoptog i Torvehallerne
- Deltage i skolernes motionsløb
- Besøger den årlige byfest, hvor vi får lov at bruge de opstillede hoppeborge og spise madpakker i det store telt.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Refleksioner om integrering af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø er generelt, at miljøet i Børnehuset og det at komme til og færdes i det generelt skal være præget af en rolig og anerkendende omgangsform og kultur. Således er miljøers forudsætning udgangspunktet de bedste for at være og blive sunde læringsmiljøer.

Eksempler Vuggestue/Børnehave:

Vi hjælper eller/og giver børnene mulighed for at skabe forskellige børnemiljøer og derigennem læringsmiljøer ved at skærme eller små ”rum i rummet”. Med afskærmning via spanske vægge, puder, reoler, kasser skabes børnemiljøer, hvor lege udvikles og udvikles i takt med børnenes fantasi, idéer og behov.

Vi er bevidste om at skabe børnemiljøer, hvor der er inspiration, motivation og tryghed for større eller mindre børnefællesskaber – og derved også gode muligheder alsidig aktivitet og for en god balance mellem børne- og vokseninitierede aktivitet.

Vi forsøger at inspirere, motivere, skabe tryghed og give oplevelser med blik for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø via

- indretning af f.eks. motorikrum der motiverer til bevægelse og udfordre motorikken
- ved at samle f.eks. konstruktionslegetøj et sted der er egnet til at ”makke” og hvor man kan fordybe sig mere eller mindre uforstyrret
- ved at lave sprogaktiviteter ved en væg der summer af bogstaver og tal
- ved at lave ture i naturen der både giver ro, udfordringer og oplevelser i eksempelvis bakket terræn,
- ved at give børnene plads til at indgå i relationer i trygge rammer, så to f.eks. kan finde et sted, hvor der er rolige omgivelser og fordybe sig i deres intentioner om en leg.

Vi deltager i forløb som Kulturspor og LegeKunst som bidrager til at udvikle vores pædagogiske praksis omkring det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vi vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksion om børns alsidige udvikling

Det er vigtigt at børnene har en kendt og tryk base, som barnet kan bevæge sig ud fra, for at udvikle sig. Vi arbejder med at skabe læringsrum, der ligger indenfor barnets nærmeste udviklingszone, så der er en god balance med det trykke/kendte og nye udfordringer. Vi ser det som et vigtigt element, at børnene har medindflydelse på egen hverdag og at læringsmiljøet giver mulighed for at børnene gennem relationer, leg og pædagogiske aktiviteter, får erfaring med forskellige sociale positioner. Barnet skal kunne iagttage og turde tage initiativ.

Vi ser barnets alsidige personlige udvikling som et af de vigtigste mål ift. at klare sig videre. Egenskaber og kompetencer som selvstændighed og en tro på selv, ruster børnene til at turde/være modige, stole på sig selv og sin egen dømmekraft, selv have en mening ...

Eksempler Vuggestuen og Børnehave:

Vi arbejder med struktur, forudsigelighed, genkendelighed som grundelementer i den pædagogiske praksis. Vi har fælles aftaler og samarbejder fælles om rutiner, brug af piktogrammer – gennem hele huset. Det sikrer også en let og tryk overgang fra vuggestue til børnehave

Vi skaber struktur, forudsigelighed og genkendelighed ved at bruge piktogrammer, og ved eks. at have faste tidspunkter for at spise og have samlinger.

Vi danner og sammensætte børnegrupper - Med voksenguidning får børnene mulighed for at børnene gennem forskellige relationer og aktiviteter, får erfaring med forskellige sociale positioner. I børnehaven opfordrer vi til forskellige lege - f.eks. leg med dukkehus hvor rollespillet, fantasien kommunikationen mm. kunne udfordre nogle. Med en tryk gruppe og voksenguidning blev det en god og sjov oplevelse for alle børnene. Med legegrupper bliver børnene trykke ved hinanden, interesserede i hinanden og derved omsorgsfulde for hinanden, og de finder nye fælles interesser, hvor det er ukendt land for nogle. Legegrupperne understøtter relationen mellem børnene til mulige venskaber.

Børn hjælper børn med praktiske ting, hjælper hinanden med støvler og vanter når de skal ud og når nogen behøver hjælp, kan det gerne være andre børn. Det kan være på tværs af køn og alder. Børnene er ivrige og glade for hjælpen/stolte over at få lov. Børnene drager omsorg for hinanden og sikre alle oplever at slå til, klare opgaven eller "være med". Børnene bevarer gåpåmod og engagement.

Bamseven (Fri for mobberi-konceptet) - Arbejdet med Bamseven skaber forudsætninger for, at børnene kan respekterer hinanden, være modige, udvikle empati og omsorg for andre samt at kunne håndtere følelser og konflikter i fælleskabet.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksioner om børnenes sociale udvikling

Det at fungere i et socialt fællesskab skaber trivsel som er et fundament for at børn kan udvikle sig, lege og lære. Derfor ser vi arbejdet med børnenes sociale udvikling som et vigtigt element i hverdagen. Vi arbejder med pædagogiske læringsmiljøer der skaber mulighed for at alle fungerer og er en del af børnefællesskabet - gennem eksempelvis Marte Meo principper, som *positiv ledelse*. De positive forventninger fremmer gå på mod og troen på sig selv og sine omgivelser.

Eksempler fra Vuggestuen og Børnehaven:

Aldersopdelte børnegrupper med målrettede aktiviteter for aldersgruppen sikre gode vilkår for med og modspil – til deling af forskellige oplevelser og forståelser og derigennem til en forståelse og accept af forskelligheder.

Problemstillinger tages op i fællesskabet. Det styrker muligheder for at spejle handlinger, øve indflydelse og bevare trygheden i fællesskabet.

Fokus på ”det sociale” som en forudsætning i al planlægning og tilrettelæggelse af aktiviteter samt øvrige temaer og mål.

Aldersopdelte børnegrupper (Mini- og Maxi-grupper) med øje for venskaber og kommende skolestart. Vi forsøger at sikre at sociale fællesskaber i grupper vi vurderer er udviklende. For de ældste har vi fokus på den rullende skolestart, så børnene har gode chancer for at følges med venner/veninder, når de starter i skole.

Legegrupper om formiddagen i blandede grupper giver børnene mulighed for at lære ”andre” at kende og udfordre de sociale kompetencer, da børnene skal justere og regulere sig ift. de ”nye” børn.

Vi kan benytte *turtagning* – sikre børnene får mulighed for at bidrage og give udtryk for deres oplevelse eller intentioner

Børn hjælper børn med praktiske ting, hjælper hinanden med støvler og vanter og når nogen behøver hjælp, kan det gerne være andre børn. Det styrker tilhørsforhold, tillid, empati...

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksioner om kommunikation og sprog:

Vi har særligt fokus på sprog – som en forudsætning for at indgå og udvikle sig i et fællesskab. Vi tænker vores fælles sprog som tryghedsskabende og inkluderende for kulturen, miljøet og børnenes udvikling, når vi taler anerkendende og respektfuldt til og om hinanden. Vi som voksne er rollemodeller for omgangsform såvel som samtaleform – hvordan vi taler og hvad vi egentligt vil sige, vil skabe kulturen og et udviklende læringsmiljø for kommunikation. Børnene vil igennem en anerkendende respektfuld kultur føle sig trygge i at formulere og kommunikere.

Eksempler fra Vuggestuen og Børnehaven:

Vi benytter modeller og metoder i *Palle post* som koncept og *Hit med lyden*.

Marte Meo som redskab - Vi sætter ord på vores og børnenes handlinger, møder barnet og guider via en anerkendende tilgang, hvor vi f.eks. sætter ord på barnets intentioner og følelser. Vi kan benytte *turtagning* og sikre børnene får mulighed for at bidrage og give udtryk for deres oplevelse eller intentioner.

Vi har fokus på sprog og to-/flersprogede børn. Via sprogtest, sprogvurderinger, forældresamarbejde, sparring med logopæd og arbejde med børn i vores sproggrupper, legegrupper med fokus på sproglig udvikling (et fokuseret læringsmiljø) samt i fokuseret sprogindsatser, hjælper vi børn med sproglige udfordringer så godt som muligt.

Vi har en fælles Sprogstrategi – der skal sikre vi alle har fokus på at skabe et stimulerende sprogmiljø - via flg. principper: Sikre god kontakt og stemning omkring barnet – Mange daglige samtaler (benytter aktuelle sprogstrategier) - prioriterer sprogdag – danne relevante legegruppe – prioriterer sproggruppearbejde

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksioner om Krop, sanser og bevægelse:

Al læring og udvikling starter med en sansning. Det er med kroppen vi er sammen med andre mennesker, og med den vi sanser vores omverden.

Vi ønsker at legen skal være skabende for barnets læring og udvikling. Det gælder også ift. at styrke krop, sanser og bevægelse.

Eksempler Vuggestuen og Børnehaven:

Vi skaber bevægelsesglæde og motivation ved selv at deltage i planlagte som spontane børneinitieret aktiviteter.

Vores uderum (legeplads og nærmiljø) indbyder til grovmotoriske og sanselige udfordringer – jordbakker, hængekøjer, cykler, træer, sandkasser, klatreredskeer,

Vi har også fokus på de finmotoriske aktiviteter via kreative værksteder, daglige tilbud og aktiviteter som tegning, perler, modelervoks, ...

Børnehuset som motorikbane - I forbindelse med temaarbejde omdanner vi (børn og voksne) de fysiske rammer til motorikbaner, hvor børnene i fællesskab og individuelt får stimuleret deres motorik og sanser. Børnene møder hinanden på tværs af alder og finder sammen i fælles glæde ved bevægelse – i de sjove

aktiviteter der er forbundet med temaarbejdet. I dagligdagen og særligt i temauger skabes små læringsmiljøer, hvor børnene selv kan udvikle og videreudvikle bevægelseslegene.

Vi benytter vores motorikrum og skolens gymnastiksal – og børnene får gennem de faste motorikdage i ugen, kendskab til mange måder at lege og bruge kroppen på. Børnene oplever det som sjove og til tider udfordrende aktiviteter. Vi er målrettet på at børnene får styrket deres krop og kropsbevidsthed samt kommer omkring de grundlæggende elementer i deres motoriske udvikling (kravle, rulle, løbe, dreje, løbe...) Vores motorikrum appellerer og motiverer til lege med bevægelse og stimulering af kroppens sanser.

Vi bruger legepladsen og naturen til at styrke og udvikle børnenes motorik gennem gåture, leg og aktiviteter. På legepladsen bestræber vi os på at der er muligheder for at stimulere alle sanser.

Bevægelse og leg med bevægelse fordrer trivsel og sociale relationer gennem oplevelser, glæder i lege og aktiviteter.

Til samlinger leger vi sanslege der udfordrer både taktil-, smag-, lugte- og høresans.

Vi bruger mindfulness, yoga, og massage til afslapning, hvor børnene udvikler fornemmelse for kroppen ved at mærke deres kroppe som spændte kontra afslappet.

Natur, udeliv og science

”Naturopplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksioner om at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science:

Naturen er én stor legeplads som giver mulighed for leg, læring, fordybelse og udfordringer.

Naturen sanses og giver plads til at udforske, undres og eksperimenteres gennem alle årstider.

Vi ser deres erfaringer med naturen bidrage til børnenes alsidige udvikling.

Eksempler fra Vuggestuen og Børnehaven:

I den daglige samling taler vi løbende om årstiden – vi synger om blæst og regn, synger om dyr, kryb og kravl....

Kendskab og møde med natur og science – når vi f.eks. tager på bondegårdtur, undersøger naturen, blæser sæbebobler og undre os over de stikker af...

Når vi har naturtema – og tilrettelægger vores aktiviteter ude og med forskellige tilgange til at gøre bekendtskab med naturen. Vi laver aktiviteter på legepladsen, i den omkringliggende natur og på (bus)tur til naturen.

Vi laver bålmad, naturlege med naturen som rekvisit, går på jagt i naturen, på opdagelse i naturen....

Når børnene pludselig bliver optaget af naturen, bliver vi optaget sammen med dem. Vi undres os sammen og lader deres optagethed, indlevelse og logik være det bærende.

Vi samler og sorterer skrald - Vi taler om hvordan det skal sorteres, laver eksempelvis genbrugs-/skralde-robotter. Vi deltager i fælles affaldsindsamling, deltager i Skralde uge 12, Grønne sammen.

Vores aktivitetskassekoncept

Vi understøtter vores pædagogiske læringsmiljø ift. natur, udeliv og science via Materialer og aktiviteter der er samlet i aktivitetskasser - planlagt og klar til pædagogiske voksen - såvel som Børneinitieret aktiviteter inden for dette tema.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Refleksioner om, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab:

Vi ser os selv som kulturformidlere og derfra samskaber vi en fælles kultur ud fra hvad der giver mening - afh. af, hvordan børne- og personalegruppen er sammensat.

Eksempler Vuggestue - Børnehaven:

Vi holder fast i kulturelle traditioner som jul, halloween, påske, fastelavn mm. Vores børn og forældre har forskellige kulturelle baggrunde, så vi holder fast i traditioner på en måde, der respekterer vores forskellige baggrunde. Børnene skal opleve det som trygt, meningsfuldt og/eller spændende oplevelser, og kan drage den læring og/eller mening det giver for dem hver især – men også give dem følelsen af fællesskab.

Vi tager hensyn til flere kulturelle baggrunde – Vi er nysgerrige på andre kulturelle baggrunde, maden, udtryksformer, ... Vi vil give børnene og os selv mulighed for at opleve andre kulturer til fælles forståelse og indsigt i individuelle forudsætninger i fællesskabet.

Kunst, musik og drama som læringsmiljøer for kreativitet og udtryksformer – Vi tegner, synger og laver rollespil med og for hinanden, hvor vi udtrykker os som dem vi er, hvor vi kommer fra og ift. begivenheder fra historien eller eventyrets verden.

Vi giver hinanden oplevelser og inspiration gennem kunst, musik og drama og vi er alle medskabere af vores fællesskab og de fysiske rammer vi har.

I forløb via Kulturskolen etableres læringsmiljøer svarende til de temaer vi samarbejder med kunstnerne om i det vi kalder ”Kulturspor”. Projektet omkring Kulturspor er tænkt som læringsmiljøer vi skaber for

børnene, men også som kompetenceløft for pædagogerne, så de læringsmiljøer vi arbejder med, kan få liv eller mere liv i hverdagen – som inspiration og motivation for såvel børn som voksne.
Vi arbejder med kultursporstemaer inden for musik og bevægelse – billedkunst – drama – læsning

Evalueringsskulturr

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Som fast punkt på møder evalueres aktiviteter og begivenheder.

Dertil er der en forventning om, at, at vi generelt bringer erfaringer, oplevelser og refleksioner op i forhold til den pædagogiske praksis, hvis vi har en følelse af, der er noget vi bør tale om eller være undersøgende omkring

Som en udvikling af den pædagogiske praksis evalueres praksis systematisk via et en igangværende proces, hvor vi på hvert personalemøde analyserer og evaluerer vores daglige praksis – ud fra en grundlæggende vurdering af vilkår og muligheder, gennemgår vi praksis med afgrænset fokus pr. gang.

I tråd med vores pædagogiske mål og temaer i den styrkede pædagogiske lærerplan skal vores planlægning analyser og evalueringer tage udgangspunkt i disse mål og i de perspektiver der her danner rammen for vores fælles forståelse og praksis.

Som en realistisk målsætning vil vi veksle mellem, hvilke mål vi har fokus på. Vi vil i vores systematiske gennemgang af vores pædagogisk praksis notere os, hvor der er udviklingspotentiale og føje dem til listen for udviklingsområder.

Mål for Evalueringsskulturr - Den Styrkede Pædagogiske Lærerplan skal indgå som et systematisk arbejds- og evalueringsskulturr i planlægning og evaluering. Vores Årshjul, Månedspaner og Ugepaner skal tage udgangspunkt i Den Styrkede Pædagogiske Læreplans temaer og mål. Dermed bliver vores evalueringer og referater som arbejdsdokument et tegn på vores systematiske evalueringsskulturr.

Børnenes perspektiver – vil være en del af vores analyse, og i et systemteoretisk perspektiv vil vi være opsøgende på børnenes oplevelser og behov. Der er til det fælles arbejde med fokusområder en dagsorden der indeholder de systemteoretiske vilkår for analyse og tiltag.

Dokumentation – *Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.*

Bl.a. vil den dagsorden der som arbejdsdokument skal benyttes ved analysering af fokusområder eller udfordringer i praksis, bliver vores dokumentation i første omgang.

Den Styrkede pædagogiske lærerplan kan som arbejdsredskab evt. også bruges til dokumentation.

Den del af dokumentationen der skal "offentliggøres" må tage hensyn til regler og hensyn herfor.

Se bilag med vores arbejdsredskaber til at sikre målbaseret praksis, indsamling af tegn/data og evaluering

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Til vores pædagogisk dag hvert år samles op på den proces der løbende er, med vores tilpasning og udvikling af praksis. Vi har i en et- eller toårsperiode arbejdet med et givent antal fokusområder og justeret praksis efter dette.

- **Det giver anledning til at efterevaluere** og rette i *refleksioner og eksempler* i den styrkede pædagogiske lærerplan – lave en opdateret rapport.
- **Det giver anledning til vi analyserer og evaluerer** - i forhold til de samlede pædagogiske mål og temaer – *det fælles pædagogiske grundlag* via en gennemgang og evaluering af vores praktiserede *børnesyn*, vores *forældresamarbejde*, vores *børnemiljø* mv. – en fælles analyse og evalueringsmulighed (dokumentation herfra offentliggøres)
- **Det kan endeligt give anledning til fælles fokus på et længere stræk** – et større fokus vi kan arbejde med til næste 2-årsevaluering af *den styrkede pædagogiske lærerplan*.

